

Autobusy kategórie MIDI v mestskej doprave

Ing. Bronislav Weigl, Ing. Karol Kajdi

Dopravný podnik Bratislava, akciová spoločnosť

1. Úvod

V súčasnej dobe mnohí európsky dopravcovia, zabezpečujúci prímestskú a mestskú hromadnú dopravu, využívajú okrem veľkokapacitných (kĺbových, resp. 15 metrových sólo autobusov) t. zn. vozidiel s kapacitou cca 110 cestujúcich pri normálnej obsaditeľnosti (sediaci cestujúci + stojaci 5 osôb/m²) a sólo vozidiel s kapacitou cca 70 cestujúcich, aj vozidlá kategórie MIDI. Medzi týchto dopravcov, ktorí využívajú vozidlá tejto kategórie možno zaradiť viacerých prevádzkovateľov prímestskej a mestskej hromadnej dopravy v Slovenskej a Českej republike.

2. Autobusy kategórie MIDI

Normálna obsaditeľnosť tejto kategórie vozidiel je cca 50 cestujúcich, podľa jednotlivých typov vozidiel, pri počte cca 25 miest na sedenie. Takýmito vozidlami jednotliví dopravcovia nahradzujú klasické autobusy pri zachovaní rovnakých dopravných a prepravných výkonov (je znížená ponúkaná prepravná kapacita, ktorá v prípade použitia väčšieho vozidla je nevyužitá). Hlavnými dôvodmi nasadzovania týchto vozidiel je:

1. Nižšie investičné náklady pri nadobúdaní nových vozidiel, ktoré predstavujú cca 80 až 90 % klasického sólo vozidla pri rovnakej vybavenosti autobusov ako u sólo autobusov.
2. Nižšie prevádzkové náklady v oblasti pohonných hmôt, mazív a ostatných prevádzkových kvapalín pri linkách, kde je požadovaná prepravná kapacita nízka, ale z hľadiska obsluhy územia nie je možné už intervaly jazd predlžovať. MIDI autobusy majú priemernú spotrebu o cca 20 až 30 % nižšiu oproti klasickým sólo autobusom.
3. Zabezpečenie štandardu kvality týkajúceho sa maximálneho prípustného intervalu pri linkách z nízkou vyťaženosťou.

3. Dopravno-inžinierske podmienky pre autobusy kategórie MIDI

Jednou z podmienok pre dopravno-inžinierske plánovanie sú štandardy kvality týkajúce sa maximálneho prípustného intervalu medzi spojmi na linkách mestskej hromadnej dopravy počas pracovného dňa (mimo večernej a nočnej prevádzky).

Dopravný prostriedok	Električka	Trolejbus	Autobus
Minúty	10-12	10-12	10-20 (30-60)

Hodnoty v zátvorkách sa používajú iba pri odôvodnených prípadoch (účelové spoje)

Práve tento ukazovateľ kvality dopravy predurčuje prevádzkovanie tejto kategórie vozidiel v oblastiach s nižšími prepravnými požiadavkami, nakoľko predlžovanie intervalov podľa požadovanej kapacity znižuje atraktivitu verejnej dopravy a „vyháňajú“ cestujúcich z prostriedkov MHD.

4. Autobusy kategórie MIDI v bratislavských podmienkach

Využitie MIDI autobusov v podmienkach DPB, a. s. je na jestvujúcich linkách, kde požadovaná prepravná kapacita je podstatne menšia ako ponúkaná a zároveň z dôvodu zachovania potrebného minimálneho intervalu v takých prípadoch, keď z hľadiska obsluhy územia nie je možné interval predlžovať (súčasný intervaly na týchto linkách sú od 20 minút až do 60 minút).

V Bratislave sa týmito vozidlami zlepšila obsluha vnútorných oblastí mesta, v kopcovitých a rekreačných oblastiach, ako aj pri vzájomnom spájaní najväčších zdravotníckych zariadení, kde jestvujúca komunikačná sieť neumožňuje nasadenie kapacitných autobusov (malé polomery otáčania, znížený prejazdný profil). Celkovo má akciová spoločnosť Dopravný podnik Bratislava 26 ks autobusov kategórie MIDI od firmy SOR Libchavy (SOR B 9,5).

5. Záver

Na základe našich poznatkov, ako aj poznatkov z prevádzky takýchto vozidiel u iných dopravcov môžeme konštatovať, že potreba autobusov nielen kategórie MIDI, ale aj kategórie MINI s obsaditeľnosťou 20 až 30 osôb bude v nasledujúcom období narastať tak, aby verejní dopravcovia mohli úspešnejšie konkurovať individuálnej doprave. Tieto linky musia predovšetkým zabezpečiť:

- atraktívny interval aj v oblastiach s menšími prepravnými nárokmi,
- zavedenie dopravy na miesta, kde v súčasnej dobe nie je žiadna verejná doprava,
- miestne privádzače k nosným linkám so zatriktívnym intervalom.